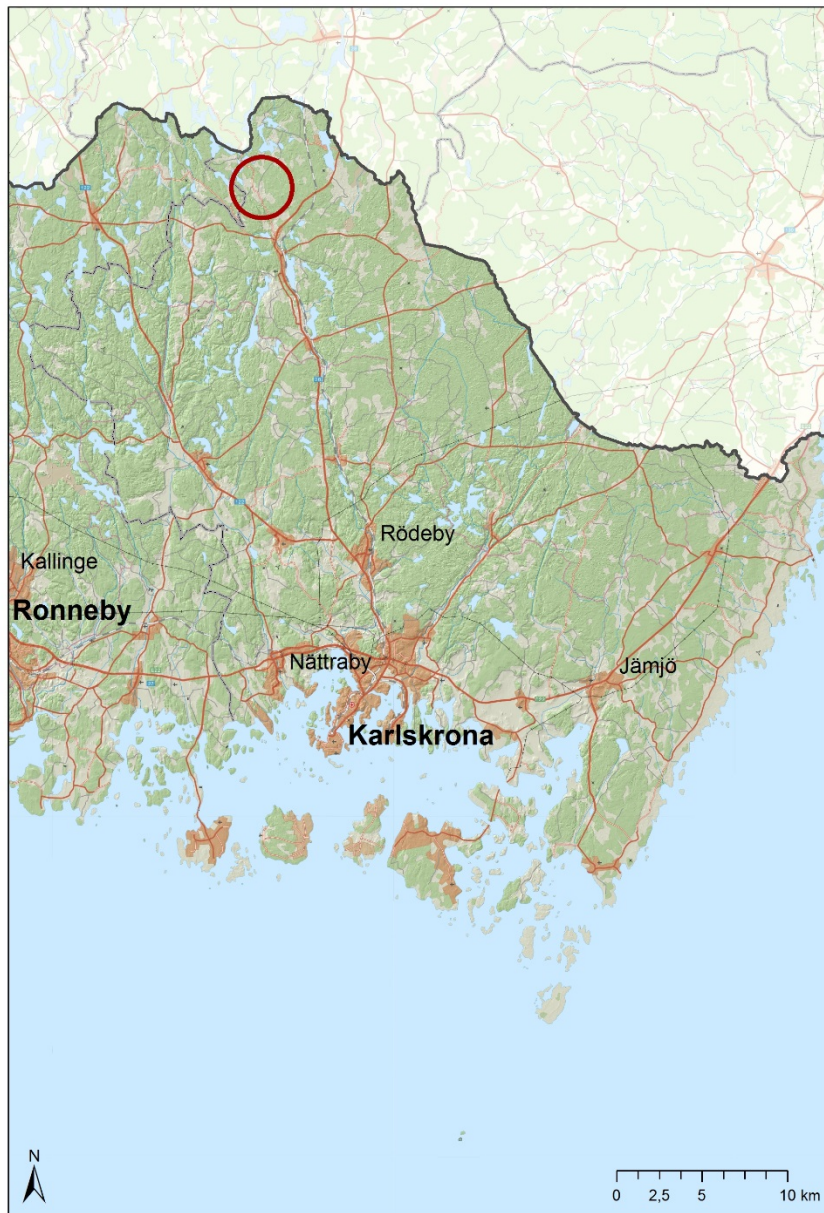

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410254 Spetsamåla

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Jonas Warhammar

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410254 Spetsamåla**

Kommun: Karlskrona

Områdets totala areal: 6 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-09-02

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2004-04-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6230 - Stagg-gräsmarker

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

I Natura 2000-området är det prioriterade bevarandevärdet områdets artrika gräsmarkshabitat. Området är en botanisk pärla, förekomsten av naturtypen silikatgräsmark och stagggräsmark med stort inslag av hävdgynnade arter är betydelsefull trots sin begränsade areal.

I skogs- och mellanbygden i Karlskrona kommun finns ett flertal små, artrika betesmarker och slåtterängar. De är representativa för den tidigare mosaikartade markanvändningen som präglade stora delar av Blekinge, före rationaliseringen av jordbruket.

Spetsamåla bidrar till att uppfylla miljömålen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

Beskrivning av området

Betsmarken i Spetsamåla har under lång tid utnyttjats för bete och slåtter, vilket i hög grad ännu präglar vegetationen och floran. I hagmarken finns också små åkertegar som tidvis varit uppodlade. Idag hävdas området med betesdjur. Floran är starkt slåtterpräglad med arter som prästkrage, nattviol, jungfru Marie nycklar, darrgräs och slåttergubbe. Andra hävdgynnade gräsmarksarter som jungfrulin, solvända, kattfot och stortimjan finns också. Granspira och låsbråken har noterats tidigare, men har ej setts på några år. Fjärilsfaunan är artrik med några rödlistade arter, exempelvis sexfläckig bastardsvärmare, ängsmetallvinge och vitfläckig guldvinge. Den södra delen är tämligen öppen med en glest enbevuxen torräng, ett mindre fuktdrag och en gammal utmagrad åker, medan norra delen har lite mer träd- och buskslag av ek, bok, hassel och hagtorn. I norra delen finns även en fuktäng, som historiskt varit åker.

Vad kan påverka negativt

- Minskad eller upphörd hävd leder på sikt till igenväxning och en utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Tillskottsutfodring av djuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i eller i anslutning till området, exempelvis skogsplantering, dikning eller täktverksamhet.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området

- Avtal om betesdrift finns upprättat mellan Länsstyrelsen i Blekinge län och djurhållare.

Behov av skötselåtgärder

- Slåtter med efterbete i de mest artrika delarna skulle ytterligare stärka och bevara de höga floravärdena i området.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**6230 - Stagg-gräsmarker**

Areal: 0,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen utgörs i Spetsamåla av ett litet friskt till fuktigt parti i södra delen, mellan fuktängen och torrängen. Den är helt öppen med för naturtypen karaktäristiska arter som stagg och nattviol. Granspira har tidigare noterats i naturtypen.

Bevarandemål

Områdets stagg-gräsmarker ska vara minst 0,2 hektar. Gräsmarken ska vara öppen och starkt präglad av bete. Förekomst av träd och buskar som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska vara liten. Kärnväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter som stagg och nattviol.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 4,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Här utgörs naturtypen av en glest enbevuxen torräng i södra delen och en friskare mark i norra delen med ett glest busk- och trädskikt av bland annat ek, bok, hassel och hagtorn, samt delar av ett par fossila, utmagrade åkrar. Floran är artrik, speciellt i de äldre slåtter- och betesmarkerna med arter som slåttergubbe, kattfot, nattviol, darrgräs, jungfru Marie nycklar, jungfrulin, prästkrage och solvända.

Bevarandemål

Områdets silikatgräsmarker ska vara minst 4,6 hektar. Gräsmarken ska vara starkt präglad av bete. Kärnväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter som darrgräs, gullviva, jungfrulin, solvända, jungfru Marie nycklar, nattviol, slåttergubbe, kattfot och prästkrage. Träd, buskar, sly eller ohävdsarter och som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska vara liten. Grova träd ska stå fritt med solexponerade stammar. Stenmurar ska till största delen vara solexponerade och fria från lövsly och träd så att dessa inte beskuggas eller skadas av stammar eller rotsystem. Fjärilsfaunan ska vara artrik och det ska finnas värdarter för bastardsvärmare i form av ängs- och bergssyra, käringtand och andra ärtväxter.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

6410 - Fuktängar

Areal: 0,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Fuktängen i Spetsamåla utgörs av ett fuktdrag i södra delen, som är helt öppet i väster, men där alen i öster dominerar. Mannagräs, flaskstarr, hirsstarr, ängsbräsma och blekstarr finns som karaktäristiska växtarter.

Bevarandemål

Områdets fuktängar ska vara minst 0,5 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och starkt präglad av bete. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av hävdgynnade arter, exempelvis hirsstarr och ängsbräsma. Betesmarken ska vara öppen med ett begränsat inslag av träd och buskar som al. Träd, buskar, sly eller ohävdsarter, som älggräs, och som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska vara liten. Hydrologin ska vara naturlig med naturliga grundvattennivåer som skapar markfuktighet.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som ordinärt till gott.

Dokumentation

- ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen, www.artportalen.se (uttag 2016-06-29).
- Jordbruksverket 2004. Ängs- och betesmarksinventering. Tillgänglig:
<https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Rikets allmänna kartverk 1915-1919. Häradsekonomiska kartan, Blekinge Holmsjö (28). Digitalt material © Lantmäteriet.
- Trädportalen, www.tradportalen.se (uttag 2016-06-29)

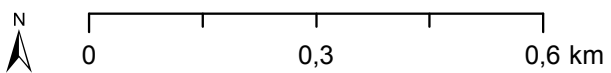
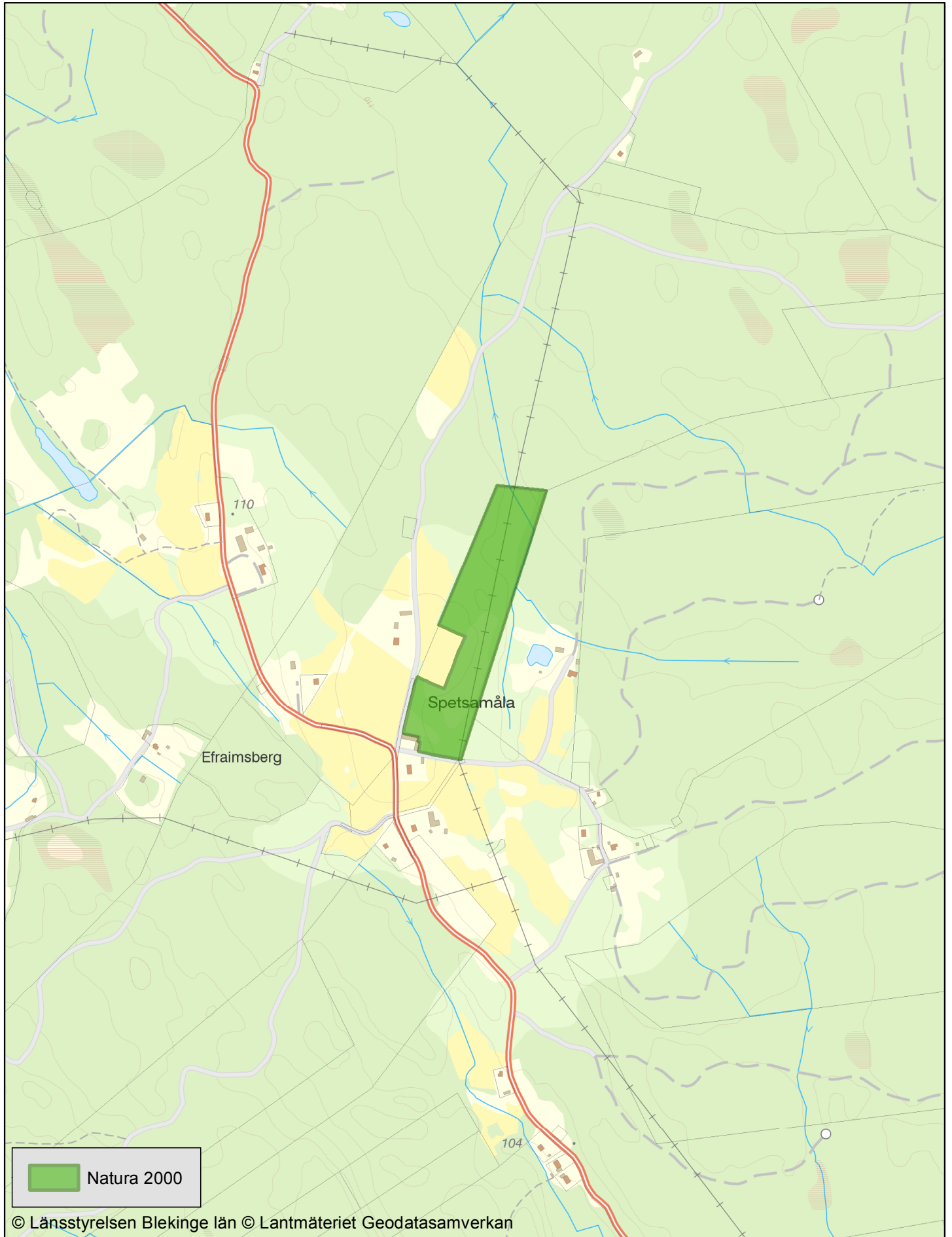
Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

Natura 2000 - SE0410254 Spetsamåla

Kartskala 1:10 000